

**Міністерство освіти і науки України
Вінницький національний технічний університет**

***Сутність та перспективи
впровадження
електронної демократії в Україні***

**Матеріали
Міжнародної науково-практичної конференції
(м. Вінниця, 15 листопада 2016 р.)**

**Вінниця
ВНТУ
2017**

ЕЛЕКТРОННА ДЕКЛАРАЦІЯ ЯК ЧИННИК ЕЛЕКТРОННОЇ ДЕМОКРАТІЇ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

Запропоновано метод профілактики корупції в державній сфері та посилення заходів фінансового та іншого контролю осіб, уповноважених на виконання державних та інших, прорівняних до них функцій.

Ключові слова: декларація, система, корупція.

Abstract

The method of prevention of corruption in the public sector and enhance financial management and other controls on persons authorized to perform state and other equivalent functions.

Keywords: declaration, system, corruption.

Декларація про доходи та майно державних посадових осіб – це щорічна декларація, яка подається державними службовцями та іншими публічними посадовими особами в рамках законодавства про цивільну службу і закону про протидію корупції.

Згідно з новим Законом усі чиновники заповнюють декларації в електронному вигляді. Зміст цих нових електронних декларацій набагато повніший за попередній їх варіант: потрібно декларувати і готівкові кошти, і об'єкти незавершеного будівництва, і коштовні покупки.

Ідеологія технічного рішення виписана таким чином, що посадовець на робочому чи будь-якому комп'ютеризованому місці заповнює деталізовану онлайн-форму, відомості з якої автоматично потрапляють в єдину базу даних та стають публічно доступними (за виключенням персональних даних особи).

Система сама з'єднується з тематичними держреєстрами та базами даних та порівнює задеклароване із фактично наявним. У разі невідповідності, посадовця попросять уточнити розбіжності. У разі відмови чи факту наведення недостовірних відомостей, компетентні органи починають кримінальне провадження [1].

З метою захисту інформації державні органи мають здійснити заходи із забезпечення надання послуг електронного цифрового підпису суб'єктам декларування на безоплатній основі. Слід відмітити, при вході до електронної системи декларування офіційного веб-сайту НАЗК міститься перелік із 16 акредитованих центрів сертифікації ключів, у якому, зокрема, зазначається АЦСК органів юстиції України, АЦСК ПАТ КБ «ПриватБанк», АЦСК ПАТ «УкрСиббанк», що дає змогу отримати ЕЦП суб'єкту декларування за певних умов самостійно.

ТИПИ ЕЛЕКТРОННИХ ФОРМ ДЕКЛАРАЦІЙ. Передбачено 4 типи електронних форм декларації: щорічна (охоплює попередній рік); перед звільненням (охоплює період, який не був охоплений раніше поданими деклараціями); після звільнення (охоплює попередній рік, тобто рік, у якому особа звільнилася); кандидата на посаду, у разі якщо посада належить до переліку суб'єктів декларування або до переліку посад з підвищеним корупційним ризиком.

Основним недоліком є що Національне антикорупційне бюро України... не зможе за такою формою декларацій притягувати чиновників до відповідальності за брехню у деклараціях. Електронну декларацію може побачити тільки та людина, яка має декларацію. Тобто, електронне декларування відбувається таким чином, що декларацію не можуть побачити всі громадяни України, які вирішили поцікавитися власністю державних службовців.

НАЗК звертає увагу на те, що законодавством можуть передбачатися особливості щодо процедури відбору кандидатів на зайняття вакантних посад суб'єктів декларування. Наприклад, «Закон України

«Про державну службу» передбачає подання двох декларацій в процесі такого відбору: перша декларація подається особою, яка бажає взяти участь у конкурсі на зайняття вакантної посади

державної служби, разом з іншими документами для участі в конкурсі; друга декларація подається зазначеною особою, якщо вона перемогла в конкурсі, перед її призначенням на посаду (стаття 25 Закону України «Про державну службу»). В обох випадках декларація подається за минулий рік. Але період, який охоплюється відповідними деклараціями, залежить від часу їх подання: наприклад, якщо документи для участі в конкурсі були подані у грудні 2016 року, то перша декларація повинна охоплювати попередній 2015 рік; при цьому, якщо рішення про перемогу в конкурсі було ухвалено вже в 2017 році (наприклад, у січні), то друга декларація повинна охоплювати попередній 2016 рік.»

На запитання «Чи слід подавати щорічну декларацію та декларацію перед припиненням діяльності, пов'язаної з виконанням функцій держави або місцевого самоврядування, якщо суб'єкт декларування звільняється до 1 квітня?» НАЗК у роз'ясненні щодо застосування окремих положень Закону України «Про запобігання корупції» стосовно заходів фінансового контролю, затвердженого рішенням НАЗК від 11.08.2016 р. № 3 дає таку відповідь:

«Якщо суб'єкт декларування звільняється або іншим чином припиняє діяльність, пов'язану з виконанням функцій держави або місцевого самоврядування, до подання ним щорічної декларації за попередній рік (наприклад, 15 січня 2017 року), то він повинен подати декларацію, яка охоплює період з 1 січня 2016 року до 14 січня 2017 року включно, тобто період, який не був охоплений раніше поданими деклараціями. При цьому щорічна декларація за 2016 рік не подається. Якщо ж суб'єкт декларування припиняє діяльність, пов'язану з виконанням функцій держави або місцевого самоврядування, після подання щорічної декларації (наприклад, 15 квітня 2017 року), то подається декларація, що охоплює період з 1 січня до дня перед днем подання декларації (тобто до 14 квітня включно)» [2].

Висновок

Отже, одним з найбільш ефективних методів профілактики корупції в державній сфері є посилення заходів фінансового та іншого контролю осіб, уповноважених на виконання державних та інших, прирівняних до них функцій.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Центр досліджень соціальних комунікацій СІАЗ НЮФ ФПУ: Впровадження електронного декларування доходів держпосадовців в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу : nbuviar.gov.ua/. – Назва з екрану.

2. Для працівників бюджетної сфери: Електронне декларування – 2016: деякі нюанси [Електронний ресурс]. – Режим доступу : buhgalter.com.ua/. – Назва з екрану.

Костянтин Валентинович Бучковський — студент групи ЗВ-13б, факультет машинобудування та транспорту, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, e-mail: kbuchkovskiy@mail.ua

Корнієнко Валерій Олександрович — доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри суспільно-політичних наук, академік Української Академії політичних наук, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця

Kostiantyn Buchkovskyy — student of the OA-13b, Faculty of Engineering and Transport, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: kbuchkovskiy@mail.ua

Valerii Kornienko — Ph.D., Doctor of Political Sciences, professor, head of social and political sciences, academician of the Ukrainian Academy of Political Science, Vinnytsia.